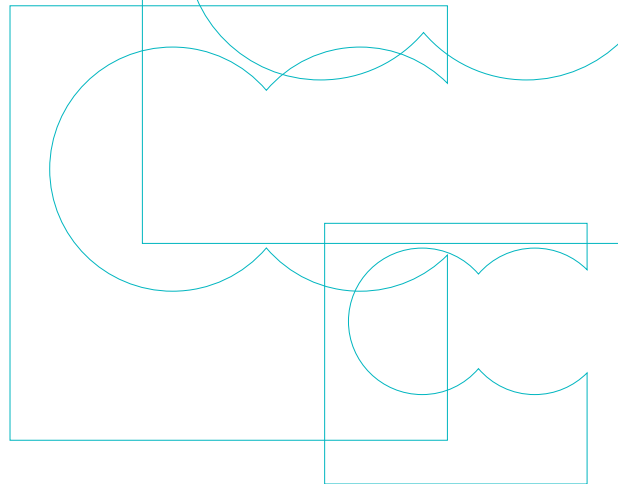

PARTE-HARTZEA, GAZTERIA, PANDEMIA, ETAB.

JOSU GRANDIBAL MAGUREGI

Kiribil Sarea-ko sustatzaile soziala

Gazteek parte hartzea beren komunitateetan konpromiso aktibo bat hartzea da, parte hartzen duten arloa edozein delarik ere: politika, hezkuntza, kirola, aisia, hirigintza, kultura, etab.

Nork ez du noizbait esaldi hauetako bat entzun? Edo agian guk geuk esan ditugu? *Gazteek ez dute parte hartzen! Gazteek ez dakite parte hartzen! Non dago gazteria!*

Galdera eta esaldi horiek aspalditik entzun izan dira, ez da Covid-19a agertu behar izan horretarako.

Gazteen parte-hartzearen argazki bat egiten dugunean, helduen ikuspegitik egiten dugu, gogoratzen ditugun gauzetatik, eta ez dugu onartzen gaurko gazteak eta garai batean gazte izan ginenok ez garela berdinak: beste premia batzuk daude, testuingurua ezberdina da.

Gure esperientziaren bidez ikasi ahal izan dugunaren arabera, gazteak beren artean oso ezberdinak dira, ez dago gazteria bakar bat, baizik eta gazteria asko, eta gazteen gogoak eta desioak sakontasunez ezagutzeko benetako aukerak izateko, gazteekin bizi behar da eta haiek entzun behar dira.

2020ko martxoan hasitako pandemia mugarri bat izan da gure bizitzako arlo askotan. Izan ere, kontua ez da ez garelako berriz ere biziko lehen bizi ginen moduan; kontua da esperientzia eta bizipen honek oso kalteberak izan gaitzkeela erakutsi digula.

Gazteek, pandemia aurretik egiten zuten moduan, parte hartzen, mobilizatzen, proiektuak sortzen eta dinamizatzen jarraitu dute, bai auzoetan, zein herrietan, komunitateetan, etab. ere, eta bai online zein aurrez aurre ere (murriztapenekin edo gabe), beren interesak eta premia kolektiboak oinarri hartuz.

Hilabete hauetan zehar, beste hainbat egoera eta premia sortu dira, horietako asko funtsezkoak izan direnak.

Komunitateek erantzun egin dute eta gazteak, herritarren parte-hartze honetan, funtsezkoak izan dira eta protagonista bihurtu dira, kolektiborik kalteberenetan lan egin baitute.

Funtsezkoak izan dira pertsonen laguntza eta zaintza emateko:

- hainbat hezitzailek esku-hartze soziala eta heziketakoa egin dute adingabeekin pantailaren bidez, alderdi emozionalarekin lagundu diete, zaintza afektiboak eman dizkiete, topaketarako eta aisialdirako aukerak erraztu dizkiete, etab.;
- beste gazte batzuek pertsona kalteberei (adinekoak, bakarrik bizi diren pertsonak, dibertsitate funtzionalen bat duten pertsonak, etab.) lagundu diete bizitzako jarduera funtsezkoetan, oinarritzkoetan eta instrumentaletan.

Haietako askori aurrez aurre lagundu diete, baina ezin izan da beti ere hala egin. Online formatua erantsi da. Hasieran, formatu hotza eta urrunekoa zen, baina azkenean, tresna oso baliagarria izan da: IKTak, parte-hartzea, pertsonen laguntzea, etab. elkarrekin loturik egon dira garai hauetan.

Pertsona gazteentzat ez da izan hain gauza berria; izan ere, urteak daramatzate astialdian gailu digitalen erabilera eta pertsonekin egotea uztartzen.

Pandemia hau oso konplikatu ari da izaten gizarte guztiarentzat. Baina

gazteria da eragin gehien jasaten ari den kolektiboetako bat:

- alderdi emozionalari dagokionez, ehuneko handi batek osasun mentalarekin lotutako zailtasunak izan ditu konfinamenduaren ondoren: umore-aldaketak, tristezia, asperdura, ziurgabetasuna, etab.;
- alderdi ekonomikoko eraginak;
- aldaketak izan dituzte erabakiak hartzeko eta arazoak konpontzeko gaitasunean;
- kontzentrazioarako zailtasuna, ikasketa-orduak gehitzea;
- ziurgabetasuna etorkizunaren aurrean.

Horrek guztiak gogo-aldarteari, motibazioari eta bizitzako beste hainbat alderdiri eragiten die, esaterako, parte-hartzeari eta komunitatearekiko konpromisoari.

Helduok, entzun al diegu? Galdetu al diegu? Ulertu al ditugu?

Gainera, sarritan, gazteei arduragabeak izatea leporatzen zaie, batzuetan estereotipoetan oso oinarrituta, eta ez dute nabaritu pandemiari erantzuteko unean beren premiak eta baldintzak kontuan hartu direnik, nahiz eta gazteen belaunaldia eragin handia jasaten ari den. Horren ondorioz, belaunaldi honek marjinazio-sentsazioa du nabari.

Gizarte honek gazteei beren espazioa emateko erronka du, merezi duten espazioa. Protagonistak izan daitezela, besteok ere protagonista garen

heinean. Aldaketaren eragileak dira, aldaketa-sortzaileak.

Gizarte gisa, hauek ahalbidetu behar dizkiogu gazteriarri:

- behar duten autonomia, beren premia eta interes propioei modu autogestionatuan erantzuteko gaitasunei dagokienez;
- beren errealitatea oinarri harturik talde-lana, alegia, lan kolektiboa egiteko gaitasuna, aldaketarako ekimenak sor ditzaten;
- parte-hartzea, beren premiak eta eragiten dieten gaiak oinarri hartuz;
- lankidetzako ikaskuntza eta balioak sustatzen laguntzea;
- sarean lan egitea, lanerako modu horizontala eta aberasgarria den heinean;
- inklusibitatea eta askotariko iritzi, ikuspuntu, ideologia eta bizimoduei errespetu handiena zor izatea, pertsonen artean errespetuzko loturak izateko ahalegin bat eginez eta pertsonen arteko elkarrizketa sustatuz;
- ikaskuntza- eta esperientzia-prozesuak;
- sormena; intereseko gaien gainean izan daitezkeen ikuspegi ezberdinak sortzea eta azaltzea; ikuspuntu ezberdinetatik eta

irekietatik begiratzen ikastea; ikuspuntu ezberdinei aurre egiteko beharrezko tresnak edo prozedurak izatea pentsamendu dibergentea esnatzeko; emozioak adieraztea eta praktikara eramatea askotariko diziplinen bidez.

Gure gizarteak erronka hauek ditu:

- gazteei dagokien espazioa ematea;
- izan behar duten protagonismoa ahalbidetzea;
- haiek entzutea, beren premiak, beldurrak eta ezinegonak azal ditzaten;
- ahalduntzea;
- haiekin elkarlanean aritzea;
- prozesuetan laguntzea;
- erabakiak hartzeko gaitasuna ematea.

Pandemia hemen dago, eta geratu edo joan egingo da. Lan egiteko, lankidetzan jarduteko eta parte hartzeko modu berriak sortu dira. Pertsonak eta gazteek premiak izaten jarraitzen dituzte, motibazioak gora edo behera egiten du; baina lan egiten jarraitu behar da, talde edo komunitate mailan eraikitzeko.

Gazteak onbideratzen, birstortzen, sareak sortzen ari dira, eta hori guztia eraikitzen jarraitzeko aukera moduan bizi behar dugu.